پاتریۆتیزمی ئابووریی و ناسیۆنالیزمی بیزنس لەنێوان، نەوشیروان موصطەفا و بارزانییدا

کامیار سابیر

سەردەمانێک، لەناو زۆربەی کۆمەڵانی خەڵکدا، بەتایبەتیی، توێژی گەنجانی کوردستان، پارتییبوون، جۆرێک لەکەی (سیاسیی، مەرامیی و کولتووریی) بوو. ئێستا، پارتیی بەهۆی مەنەپەلکردنی سەکتی نەوت و بازاڕی کوردستانەوە، بەهۆی کۆنترۆڵکردنی مەڵەفی ئابووریی، سیاسیی و دیپلۆماسییەکانەوە، سەرئەنجامیش بەهۆی ناسیۆنالیزمی بیزنس Business Nationalism بەگشتیی و ناسیۆنالیزمی پەترۆڵییەم بەتایبەتیی، هەموو حیزبەکانی تر، سەرجەم نوخبەکان و سیاسییەکان، بگرە تەواوی خەڵکی کوردستان، بەچاوی ڕەعییەتەوە(بە مەغزا فارسییە-نەگەتیڤەکەی) سەیردەکات. جیاوازیی سەرەکیی پارتیی، لەگەڵ یەکێتیی، گۆڕان و کۆمەڵی ئیسلامیی(یەکگرتوو، هێزی یەدەکیی پارتیی و ئۆردۆغانیزمن) ، ئەوەیە کە پارتیی، بەرنامەیەکی روون، مانیفێستێکی شەفاف و روئیایەکی جەریئانەی، بە بیزنسەکەی هەیە. پارتیی، شتی هەیە بۆی تێدەکۆشێ و ڕێپوەاست، بەپێوە وەستاوە و پاسەوانیی لە بیزنسە دەیان بیلیۆن دۆلارییەکانی دەکات. ئەوەی بە ئینگلیزیی پێیدەگوترێ(Stand for something) ، لەبەرامبەریشدا، یەکێتیی، گۆڕان و کۆمەڵ لەگەڵ حیزبە قنجیلەکانی تردا، هیچ شتێکیان نییە لەسەری رابوەستن و هەوڵی بۆ بدەن(Stand for nothing). دیارە، یەکێتیی، دزێکی گەورەی تیجاڕەتی نەوتە و لە ناسیۆنالیزمی بیزنسدا شەریکە، بەوپێیەی جێبانیی و مەنتاڵیتیی مافیاییەوە، تەصدیقی پرۆژە دۆزەخییەکانی پارتیی کردووە.

پارتیی و بارزانیی، وەکو گرووپێک بیزنسمان کە خاوەنی پسپۆرایەتییەکی زۆر عەیارن، بە کەپسولی ریفراندۆم، بە گولاجی سەربەخۆیی، بە ئیستیحماری خۆماڵییکردنی نەوت، بە فشقیاتی جیابوونەوە لە عێراق، بە ریتۆریکی پۆست سایکس-پیکۆ و درۆودەلەسەکانی کەمپەین بە دامەزراندنی دەوڵەتی کوردستان، جوێنیان لەهەموو حیزبە سیاسییەکان، زۆربەی هەرە زۆری نوخبەکان،

ڕێکخراوە مەدەنیی و چالاکوانە جۆراوجۆرەکان بەیوە. زۆرینەی کۆمەڵگەی کوردیی لە کوردستانی عێراقدا، بەهۆی نوخبە مونەوەرەکانیشەوە، لە پرۆسەیەکی ئیستیحماریی(کەڕاندن، یان کەرکردن) دووروودرێژدا، ڕێکوێوان، لە لایەن پارتییەوە، گەڕەی بەگاریان پێدەکرێت. لەوە بگەڕێ کە مانیفێستی پارتیی و بارزانیی، مەرامە سیاسییە ڕاستەقینەکانەکانیان، ئەجێندا ئایدیۆلۆژیی و ئابوورییەکەیان لە دووروونزیکەوە، پێوەندیی بە دەوڵەتی کوردستان، سەربەخۆیی کوردستان و ئازادی گەلی کوردەوە نییە. تۆ وەرە سەیری ئەوە بکە، پارتیی، چۆن هەموویانی لەکونی ژوورەوە ناوە؟ چۆن زراوی هەموویانی بردووە و بەهەرچوارلادا تەخوینیان دەکات و کەسیش جورئەت ناکات بەم ناسیۆنالیزمە قەشمەرە مورتەزیقەیەی تورکیا بڵێ، ئەم قیڕەقیڕەی کوردایەتییە، ئەم فاشیزمە کاژیک و پاسەکییە، کەمێک خاو بکەنەوە؟ نا، بە پێچەوانەوە، هەمووان خۆیان لە نەڕەنەڕەی ئەم ناسیۆنالیزمی بیزنسەی پارتیی دەدزنەوە و بگرە کەم تا زۆریش، بەمەتیقی ئیستیحماری کوردایەتیی و بە فاشیزمە سیاسیی و کولتوورییەکەی، هاوڕایی دەکەن.

زۆربەی ئەوانەی دەیانەوێ ڕەخنە لە ئەشکەوتە چەپەکانی کوردایەتیی، لە فاشیزمی کوردایەتیی و فەلسەفە بەتاڵەکانی بگرن، یان ڕەخنە لە دروستکردنی دەوڵەت، ئابووریی خۆیی، ناسیۆنالیزمە چەتەگەرییەکەی پارتیی بگرن، لەترساندا، وەکو ئەوەی زراویان چووبێت، پێشوەخت، بە کۆمەڵێ ڕستەی بریقەدار، دەمیان تەڕ دەکەن و شاهەدمان بە دەوڵەتی کوردیی و سودڕیفراندۆم دەهێنن و لە ئیستیحمارییە سیاسیی و فیکرییەکەی خۆیانەوە، دەڵێن دەوڵەتی کوردیی خەونی هەموو کوردێکە! بەڵام بەمشێوەیە نابێت و بە شێوازی تر دەبێت! ڕاستییەکەی ئەمە گەورەترین فشە، درۆ و جەهلی سیاسەتی کوردییە کە دەگوترێ دەوڵەتی کوردیی، خەونی هەموو کوردێکە. تۆ لەباری فیکریی و عەقڵانییەوە لەوە بگەڕێ کە دەوڵەتی کوردیی، نەژادیی و طائیفییە و لەگەڵ دەوڵەتی کوردستاندا، جیاوازیی ئاسمان ورێسمانی هەیە، بەڵام وەکو داتا و ئاماریش، زۆرینەی ڕەهای کورد، لەو چل میلیۆن کوردەی دونیا، لەگەڵ ئاراستەی سیاسیی و فیکریی پەکەکەدان و ئەوانیش بەئاشکرا، بە جورئەت و عەقڵانییەتەوە، دەوڵەتی نەژادیی(دەوڵەتی کوردیی)، سروودی نەژادیی ئەی ڕەقیب و ناسیۆنالیزمی نەژادیی- کوردییان ڕەتکردووەتەوە و دەوڵەتی نیشتمانیی، ئازادیی و پێکەوەژیانیان، بۆ گەلی کورد و گەلانی ناوچەکە، هەڵبژاردووە و کاریشی بۆ دەکەن.

کۆکتەلی ناسیۆنالیزمی پەترۆڵیەم و ناسیۆنالیزمی بیزنس، خەڵکی کوردستان، برسیی دەکەن، ئابلۆقەی ئابووریی لەسەر کەرامەتی ئینسانی کورد دادەنێن، سەدان هەزار گەنج بەکار دەکەن، لەگەڵ داعش و تورکیادا، سەفقەی سیاسیی و ئابووریی دەکەن، بۆ ئەجێندای قەطەر و پادشای سعودییە، مەئموریيەتی طائیفیی جێبەجێ دەکەن و بیر لە دامەزراندنی ستاتۆیەکی سوننیی-طائیفیی-عەشیرەتیی دەکەنەوە، شەنگال نەک هەر بۆ ئێثنۆسايد دەدەن، بەڵکو بازاڕی کۆیلایەتیی و سەبایا فرۆشتنی سەردەمی خولەفاکانی راشیدین و ئەمەویيەکانیش، لەسەر خەڵکی شەنگال تاقیدەکەنەوە. بەناوی دەوڵەتی کوردییەوە، لە فاشیزمی پانتورکیی و دینییەکەی ئەردۆغان، زیاتر دژایەتیی کانتۆنەکانی کوردستانی سوریا دەکەن. پارتیی و بارزانیی، هەموو ئەمانەیان بەچووەتە سەر، وەهای ئەوەی کە کۆنتراکتێ نەوتیی و ئابوورییەکانی ناسیۆنالیزمە دەڤەرییەکەی(territorial) بارزانیی، سەدان بیلیۆن دۆلاری تێپەڕاندووە، بەڵام ئەم چەتەگەریی و تاڵانچییەتییەی، هەرگیزاوهەرگیز بەبێ یەکەتیی (ماڵی تاڵەبانیی بەتایبەتیی)، بێ نەدەچووە سەر، بەبێ ئیستیحمارییەی سیاسیی و فیکرییەکانی کادیرە هەرە باڵاکانی گۆڕانیش، نەیدەتوانیی، بەو ئاسانییە، درێژەی پێبدات.

پلوراناسیۆنالیزم یان فرە-ناسیۆنالیزم Plurinationalism، سەری کۆمەڵێ ناسیۆنالیزمی بەیەکەوە گرێداوە. پلوراناسیۆنالیزمەکەی پارتیی و بارزانیی، لەگەڵ ناسیۆنالیزمی پانتورکیی و ناسیۆنالیزمە دینییەکەی ئەردۆغاندا، هەروەها لەگەڵ ناسیۆنالیزمە عەرەبییە مەذهەبییە-سوننییەکە و سەرەنجامیش لەگەڵ ناسیۆنالیزمە طائیفییەکەی داعشدا، هەموویان، بە بەرژەوەندیی ئابووریی و ناسیۆنالیزمی بیزنس، پێکەوە دەگونجێن، بەڵام لەگەڵ پاتریۆتریزمەکەی پەیەدە و هەدەپەدا ناگونجێن و هەموویان بەخوێنی سەری کانتۆنەکان تینوون. لەبەرامبەریشدا، پارتیی و بارزانیی، ناسیۆنالیزمەکی تەسەوفیی و عیرفانی نەتەوەییی (National mysticism)، وەکو شەراب، بەقوەگی زۆربەی حیزبەکاندا دەکات و هەموویانی بەم ناسیۆنالیزمە تیجاڕییە و چەتەگەرییەی کوردایەتیی، لای کەم لەباری سیاسیی و کولتوورییەوە، خەنیی کردووە.
هاوکات، پارتیی لە فەضای گشتییشدا Public sphere، بەهاوکاریی ئیستیحمارییەکانی ناسیۆنالیزمی دایاسپۆرا، ناسیۆنالیزمەکی سایبەری Cyber-nationalism دروست کردووە، لەرێگەی تۆڕێ کۆمەڵایەتییەکان و میدیا سێبەرەکانەوە، کەمپەین بەدوای کەمپەیندا دەکەن. دەیان و سەدان کادیر، ئەندام پارلەمان، راوێژکاری لە برسا

مردوو، ئوستاذ و ئەکادیمیستی نەفسبەرزی سەر بە گۆڕان و سەر بەیەکێتیی، لە چەپەکان و لە ئیسلامییەکان، ئاویان بە ئاشی ئەم ناسیۆنالیزمە سایبەرەدا کردووە و دەیکەن. لەسەر ئەرضی واقیعیش، پارتیی و ناسیۆنالیزمی بیزنسەکەی، لە کۆبوونەوە نهێنیی و موخابەراتییەکانی خۆیاندا، لەگەڵ دەسگا موخابەراتییەکانی تورکیا، قەطەر، سعودییە و تەنانەت ئیسرائیل و ئەمەریکاشدا، جگە لەوەی فشقیاتی عیرفانی نەتەوەیی و تەصەوفی نەژادیی، دەچڕن، شتێکی تر ناکەن. ئەوەی باسی کێشەی سیاسیی کورد و مەسەلە سیاسییەکەی بێت، نایکەن، بەڵکو تەنیا و تەنیا باسی ناسیۆنالیزمی بیزنس پارەپێکەوەنانی زیاتر و سەرمایەگوزاریی و بیزنس، دەکەن.

نەوشیروان موصطەفا و ناسیۆنالیزمی بیزنس

ئایا نەوشیروان موصطەفا، لەبەرامبەر هەژموون و دزیینە دەیان بیلیۆن دۆلارییەکانی ناسیۆنالیزمە پێترۆڵیەم و ناسیۆنالیزمە بیزنسەکەی پارتییدا، لەبەرامبەر، تیجاڕەتە بیلیۆن دۆلارییەکانی باڵەکانی یەکێتییدا، هیچی پێدەکرێ؟ لەکاتێکدا، بەشێکی زۆر لەو نوخبە سیاسیی، نووسەر و رشتە جەراوجەرانەی خۆیان بە تەنافی گۆڕاندا هەڵخستبوو، بە شیرینییەکانی نەوت، چەوراییەکانی پێترۆڵیوم، بە گیرفان و بەرژەوەندیی تایبەتیی خۆیان بوو. هۆکارەکەی ئەوە بوو لە روویان نەدەهات لە سەنگەری پارتیی و یەکێتییەوە ئەم کارە بکەن، هاتن لە کەناڵی گۆڕانەوە ئەم کارە بکەن. ئەمانە هەمیشە دەروێشی ناسیۆنالیزمە نەوتییەکە بوونە و بەهۆی حەماقەتی کولتووریی و فیکرییشەوە، ئەم کارەیان لە رابردوودا لەئەستۆ گرتووە. بە زمانی شەعبیی بەمانە دەگوترێ پارتییەکانی ناو گۆڕان، زەریشمان، لەم میرابەیانەی گۆڕان ویەکێتیی، میرابەی ئیسلامییەکان و چەپەکان بینی، ئاویان بە ئاشی ناسیۆنالیزمی بیزنسدا دەکرد و هەندەکیشیان بەردەوامن. ئەمانە زۆربەی هەرە زۆریان، ئەگەر لەترسی هەژموون، ویقاری سیاسیی و عەسکەریی نەوشیروان موصطەفا نەبێت، بە ئاشکرا رایدەگەیەنن، وەکو لق، دەگەڕێنەوە سەر رەچەڵەکی خۆیان(دەوڵەتی کوردیی ، صەنعەتە سەفیلەکەی و ناسیۆنالیزمە تاڵانییەکەی) .

بەڕاست، ئایا شەخصی نەوشیروان موصطەفا، خۆی باوەڕی بەو پاتریۆتیزمە دەستوورییە Constitutional patriotism هەیە کە جاروبار، لەبەرامبەر لەعنەتییەکانی ناسیۆنالیزمی بیزنس و ناسیۆنالیزمی نەوتدا، باسی دەکات؟ مەبەستمان لە نیشتمانییبوونی دەستووریی، لە جوغزە فەلسەفییەکەی هابرماز Jürgen Habermas و

جاسپەرسی Karl Jaspers خوێندکاری نییە، بەڵکو مەبەستمان لەو پۆپۆلیزمە کوردایەتییەی سیاسەتی کوردییە، ئەو پۆپۆلیزمەی گۆڕانی وەکو چێشتی مجێور لێکردووە لە راست و لە چەپ، لە دینیی و لە عەلمانیی، کۆبوونەتەوە کە لە باری فیکریی و ثیۆرییەوە، لە باری پراکتیک و مەیدانییەوە، هیچیتریان پێ نییە، تەنیا ئەوە نەبێ کە تەشەی بەدامودەسگاییکردن دەڕێسن. لەکوێشدا دەیڕێسن؟ لە زۆقیتەی ناسیۆنالیزمە نەژادیی و خێڵەکییەکەی بارزانییدا، لە ژێر کەپری ناسیۆنالیزمە تیجاڕیی و بیزنسە دەیان بیلیۆن دۆلارییەکانی پارتییدا، دەیڕێسن. ئایا، لەناو ئەم هەموو عەصابەیەی کوردایەتییدا، لەناو ئەم هەموو میلیاردێرەی نەوتدا، شەفافیی لە داهات و گەڕانەوەی شەرعییەت، دەستبەکاربوونەوەی پارلەمانتارە مودەلەل و کوڕوکچە پێشتەو پەرداخەکانی گۆڕان و یەکێتیی، هیچ لە مەسەلەکان دەگۆڕێت؟ ئایا هەڵکردن لەگەڵ ئەم هەموو تاجیرە نیشتمانفرۆش و مەراینزمانەدا، بەهیچ شوێنێک دەگات؟ گومانی تێدا نییە، شێتەکانیش، وەڵامی ئەم پرسیارانە دەزانن و لە عاقڵەکانی گۆڕان و یەکێتیی، لەسەر ئەم مەسەلانە، ساغترن.

ئەگەر پاتریۆتیزمی ئابووریی Economic patriotism، بەپێی ستانداردە لیبڕاڵییەکانیش، وەربگرین، ئەوە پاراستنی چینی مامناوەندی کۆمەڵگە، بە نیشتمانییکردنی ئابووریی و بەتایبەتیی سامانە سروشتییەکان، بە نیشتمانییکردنی دامودەسگا حیزبیی و ئایدیۆلۆژییەکان، بەگەڕخستنی بازاڕی کار بۆ گەنجان و دۆزینەوەی کار بۆیان، گەشەدان بەسەرمایەی نیشتمانیی، لە ئەرکە سەرەکییەکانی ئەم میثۆدە سیاسییەی پاتریۆتیزم دەبێت. لەماوەی ئەم چەند ساڵەی رابردوودا، گۆڕان، جگە لە کۆمەڵێ ریتۆریکی سیاسیی، چوار کادیر و نووسەری موعەزەزی دروست نەکردووە کە لە دەردەسەرییەکانی ناسیۆنالیزمی ئابووریی Economic Natioanlism بگەن و چوار حەرفی حیسابیی لەسەر بڵێن. لەبەرامبەردا، ناسیۆنالیزمی بیزنس و ناسیۆنالیزمی ئابووریی، وەکو دوو کۆڵەکەی سەرەکیی لە ئەجێندا سیاسیی و ئابوورییەکانی پارتیی، بەشێکی زۆری کادیر و نووسەرەکانی سەر بە یەکێتیی و گۆڕانی، لەباری سیاسیی و فیکرییەوە،تەواو خەساندووە و بە پاشماوە هەرە قەڵەکانی شیرینییەکانی نەوت و غاز، مەغز و عەقڵ و ئاگایانی کوناودەر کردووە و چەندین میرابەی دەم هەڕاشی سەر شاشەی تەلەفیزیۆنەکانی، لێ بەسیجکردوون.

پارتیی، بەهۆی کڕینی وەلائی هەزاران لەوانەی پێیان دەگوترێ نوخبەی ورگ زل و بەساڵاچووی بێ بەهرە، بازاڕێکی گەورەی لە ئیلیتیزمی (

نوخبەگەریی) گەندەڵ، داوەشاو و چڵێس دروست کردووە، دەتوانێ وەکو رەعیەت لە بازاڕی سیاسیی و موناوەرەدا، مامەڵەیان پێوە بکات، کۆمپەینیان پێ بکات و بەکاریان بهێنێت. ماڵی بارزانیی و ئەو هەموو نوخبەیەی بەیعەتیان داوەتێن، توانای جوڵاندنی هەموو جۆرە کارتێکیان هەیە و دەم و قەپێسی نەیارانیشیان، بە ئیستیحمارییەکانی دەوڵەتی کوردیی و فاشیزمی کوردایەتیی، بەتەواویی بەستووە. شەرعییەتی ئەم پەزلەدانە سیاسیی و ئەم عەنتەریاتە ئابوورییەیان، لە مەرجەعییەت و موئەسەسەی فاشیزمی کوردایەتییەوە وەرگرتووە. تا فاشیزمی کوردایەتیی، تا ئیستیحمارییەکانی کوردایەتیی نەکوتیتەوە، بەهیچ جۆرێک ناتوانرێ شەرعییەتی بیزنسی دەیان بیلیۆن دۆلاریان لەدەست دەربهێنرێ. پارتیی، زۆر باش دەزانێت، شادەماری سەرەکیی ئەم خوێنبەر و خوێنهێنەرانەی دەی بیزنسە زەبەلاحەکەی لە مەرجەعییەتی کوردایەتیی، دەوڵەتی کوردیی و سودە-ریفراندۆمەکەیەوە، خوێنی ئابوورییە چەتەگەرییەکەی، وەردەگرن، بۆیە ئەوەندە بە حەماسەوە، داکۆکیی لە ناسیۆنالیزم و کوردایەتیی دەکات. بەبێ پانکردنەوەی سەری ئەژدیهای کوردایەتیی، لەوەشەوە بە تاڵکردنەوەی درەدەلەسەکانی ریفراندۆم و ویلایەتی کوردیی، ناتوانرێ و ناکرێ ناسیۆنالیزمی بیزنس و ناسیۆنالیزمە ئابوورییەکەی پارتیی، لە قەڵەوبوون و کەڵەگایی رابگیردرێن. ئەمە بە سیاسەت بە تەنیا ناکرێ، بەڵکو بە فیکری سیاسیی، روئیەی شەفاف، روئیای عەقڵانیی و سەرەنجامیش بە جورئەت و ئیرادەی سیاسیی لەبڕاو، دەکرێ.

نەوشیروان موصطەفا، لە دواهەمین ساڵەکانی تەمەنیدا، ئەگەر بەڕاستیی دەیەوێ ئابووریی کوردستان، لە دەستە نا ئەمینەکان وەربگرێتەوە و بەدەستی کۆمەڵێ گەنجی ئەمین و ئازای بسپێرێ، پێشئەوەی لە گەندەڵخانە و مافیاکانی یەکێتییەوە دەست پێبکات، دەبێ لە قاوەخانە و چایخانەکانی گردەکەی خۆیەوە دەست پێبکات. حیزب، وەکو گۆڕان کە کۆمپەینی دژی گەندەڵیی وناعەدالەتیی دەکرد، بەڕێوە ناچێت. بەو سەرکردە میلیشیا عەسکەرییانەی جارانی یەکێتیی کە ژێربەژێر، خەریکی بیزنس و تیجاڕەتن، بەو فاشیلە سیاسییانەی کە بەرژەوەندیی ماددیی و ژیانی خۆیان و منداڵە مودەلەلەکانیان، لە بەرژەوەندیی گشتیی بە گرینگترە، بەڕێوە ناچێت. بەو کەنە ئیخوانیی و ئیسلامییە تەراوانەی، تەجاوزی عوقدەی سوننییبوون و فاشیزمی ئیخوانییان نەکردووە، بەڕێوە ناچێت. بە ئەکادیمیستی موغازەکانی کوردایەتیی، بە ناسیۆنالیستی زبڵخانەکانی کوردایەتیی، بەو نووسەر و کاندید و نوخبە پۆپۆلیستانەی بە پێست و شیرینییەکانی نەوت، ملی

خۆیان دەشکاند، یان ئەوانەی لە ڕێی حیزبەکانی ترەوە، بەرژەوەندیان دەست نەکەوت و خۆیان بە کەناڵە بەرینەکانی گۆڕاندا کرد، بەڕێوە ناچێت. بۆ کۆمۆنیستە مورتەدانەی بە بەرژەوەندیی شەخصیی لە گۆڕان نزیک بوونەوە، بە شیوعییە خاڵییەکان لە فیکر و بە چەپە هەڵپەرستەکانی ناو گۆڕان بەڕێوە، ناچێت. گۆڕان ئەگەر میکانیزمی جوڵاندنی ناعەدالەتییە کۆمەڵایەتییەکانی خەڵکە لە کوردستانی عێراقدا، دەبێ پێش هەموو شتێ موئەسەسەیەکی فیکریی و سیاسیی، روئیە سیاسییەکان و هەنگاوە عەمەلییەکانی لەسەر ئەرضی واقیع جێکەوت بکات. ئەمانەش دەبێ زاخاودرابن بە نەهجێکی فیکریی جەریئانە کە توانای تەحەداکردنی چەتەگەرییەکانی کوردایەتیی، ناسیۆنالیزمی بیزنس و دەوڵەتە کوردییە مورتەزیقەکەی، بەکردەوە و بە فیکر، بە روئیە و بە روئیاوە هەبێت.

بەمردنی نەوشیروان، گۆڕان لە یەکێتیی خراپتری بەسەر دێت. هۆکارەکەیشی یەک شتە، گۆڕان خاوەنی نەهجێکی سیاسیی و فیکریی روون و شەفاف نییە. گۆڕان لەماوەی ئەم حەوت هەشت ساڵەدا، نەیتوانیوە، چەند کادیرێک، چەند سیاسییەک و چەند نووسەرێکی عەقڵانیی و خاوەن دید و پرۆژەی جەریئانە دروست بکات. زۆربەی هەرە زۆری ئەو هەموو ئەکادیمیست و سیاسیی و نوخبانەی لە گۆڕان، ئاڵاون، هەشتا تەجاوزی ناسیۆنالیزمەکەی مەلا موصطەفا، کاژیک و پاسەکیان نەکردووە، هەشتا تەجاوزی وڕێنە نەژادییەکانی کۆمەڵەی دوای "ئارام"یان نەکردووە، تا بەناسیۆنالیزمە تیجارییەکەی ئێستا دەگات. ئەم هەژارییە، بە پلەی یەکەم لە هەژاریی فیکرییدایە. ئەگەر سەیری ئەجەلان و زیندانیکردنەکەی بکەیت (کە مردنێکی شەنەییە لەژێر زەبری زیندانی تەنیاییدا)، بەڵام ئەوەندەی نووسین و تێزی سیاسیی و فیکریی بە پەکەکە جێهێشتووە، بە مردنی ئەجەلان، یان هەر سەرکردەیەکی تری ئەو حیزبە، پەکەکە، نەک تووشی شۆک و لەرینەوە نابێت، بەڵکو مکەمتر دەبێت. مەبەستم لەو لایەنگرانەی پەکەکە نییە لە کوردستانی عێراقدا کە هەشتا کاژی کوردایەتییان فڕێ نەداوە، بەڵکو مەبەستم لەوانەیە کە لەناو ئەو هەموو فاشیزمە سیاسیی و مەذهەبییەی ناوچەکەدا، چەند کولتوورێکی باڵایان لە تۆلێرانسی فیکریی و سیاسیی داهێناوە؟ ئەو عەزم و جەزمە عەسکەرییانەی پەیەدەش لە کوردستانی سوریا، لە بەرامبەر وەحشیترین گرووپی تەرۆریستیی و سپۆنسەرەکانیدا (تورکیا، قەطەر، سعودییە و پارتیی)، جێکەوتی دەکەن، جەرائەتە عەسکەرییەکەی بە ئازایەتییە فیکرییەکەی و روئیا سیاسییەکەیان، دەگۆڕێتەوە.

ئەوە، ڕاست نییە کە سامانی نیشتمانیی خەڵکی کوردستان، تەنیا پارتیی دەیدزێ و لەگەڵ تورکیا و ئەردۆغاندا، بیزنسی گەورەیان لەسەر بنیاتناوە. ئەم مەئمورییەتەی بەم ویلایەتە نەوتییە تاڵانییە دراوە، وەڵای ئەوەی شەرعییەتی لە ناسیۆنالیزمی ئابوورییەوە وەرگرتووە، بەڵام شەرعییەتی سیاسیی، قانونیی و دەستوریشیی(ئەگەر شتێکی وا هەبێت)، لە میلیشیاکانی یەکێتیی و ماڵی تاڵەبانییەوە وەرگرتووە. هاوکات، بەشێکی کەمی ئەم شەرعییەتەش، لە خۆشخەیاڵیی و ناعەقڵانییەتی دیدو تێڕوانینی سیاسیی قیادەی گەڕانەوە وەرگرتووە.
ئەگەر سەیری رێککەوتنە سیاسییەکەی یەکێتیی وگۆڕان بکەیت، لە شوێنێکدا باسی ریفراندۆم دەکەن! ئەم باسکردنە، جگە لەوەی کە ترسێکی خورافییە لە ناسیۆنالیزمەکەی پارتیی و لە کوردایەتییەکەی پارتیی، لە دوورونزیکەوە پەیوەندیی بە واقیعی سیاسیی کوردستان و عێراقەوە نییە. تەنیا و تەنیا، ترس و تۆقاندن لە کەمپەینەکانی موئەسەسەی فاشیزمی کوردایەتیی و ناسیۆنالیزمی بیزنس، چەمکی ریفراندۆمیان، بە تەبزیی خزاندووەتەوە ناو ئەو بەیاننامەیەوە.
ئەوە ئەگەر “عەما سەلەف” بنێردرێ بە نەوەکانی ئێستا، بە هەموو ئەوانەی رۆیشتن و بە ئاهی ساردەوە سەریان نایەوە، نە ئازادیی کوردستانیان بینی و نە خێریشیان لەو هەموو سامانە سروشتییەی کوردستان کرد، ئەی بۆچی دەبێ نەوەکانی ئایندەش باجی ئیستیحمارییەکانی کوردایەتیی و ناسیۆنالیزمە ئابوورییەکەی پارتیی، شەریکایەتیی و دزییەکانی یەکێتیی، سەرسامیی، خۆشخەیاڵیی، بێدەربەستیی و واقوڕمانەکانی گۆڕان، خورافاتە سیاسییەکانی ئیسلامییەکان، دروشمە بەتام و ئایدیۆلۆژییەکانی چەپەکان و سەرەنجامیش باجی بێدەسەڵاتییەکانی ئەمە بدەنەوە؟ بۆچی دەبێ قوربانییدانی گەلێکی پێنج میلیۆنیی، لە درێژەی یەک چەرخی تەواودا، هەمووی بچێتە گیرفانی کەمەڵێ تاجیری گەورە و ملیاردێری نەوتەوە؟ بۆچی دەبێ چەتەکانی کوردایەتیی، بنەماڵە سیاسییەکانی کوردایەتیی، خاوەنی دەیان بیلیۆن دۆلار بن و زۆرینەی رەهای خەڵکی کوردستانیش، لەوپەڕی هەژاریی و بێدەرامەتییدا بژین؟ ئەم ناعەدالەتییە گەورەیە، مێژووی لە هەموو جیهاندا نییە. نە نەیجیریا، نە باشووری سودان، نە گەندەڵترین وڵاتانی ئەفریقا و ئەمەریکای لاتین، تەنانەت نە سۆماڵ، نە یەمەن و نە ئەفغانستانیش، نموونەی تاڵانیی، چەتەگەریی و ناسیۆنالیزمی سەخیف، دز و مورتەزیقەی لەمشێوەیەیان نییە. ئەگەر بەرپرسانی یەکەم، بارزانیی و تاڵەبانیی بن، ئەوە نەوشیروان موصطەفاش، وەکو سەرکردەیەک کە خۆی بە نەیاری ئەم ناعەدالەتییانە دەزانیت، پشکی لەم بەرپرسیارییەتە بەردەکەوێ کە نەیتوانیوە، هاوکێشەکانی ئەم

ناعەدالەتییانە، قەپ بکاتەوە.

ئێستا بە کەسێک کە خوێنەوارییەکەی بە ئاستی “محوالامیة”ی سەردەمی بەعثیش هەبێت، لەوە تێدەگات کە پارتیی و ماڵی بارزانیی، لەژێر قاووقریوی ریفراندۆمدا، لەژێر قیڕقیڕەی دەوڵەتی کوردییدا، لەژێر ئیستیحمارییەکانی کوردایەتیی و مەئمورییەتە طائیفییەکانی کە لەلایەن حیلفی ئەهریمەنی سوننییەوە، پێیان سپێردراوە، ساڵانە چەندین بیلیۆن(میلیارد) دۆلاری کاش پاشەکەوت دەکەن. ئێستا گەلحۆترین کەس لەوە تێدەگات کە یەکێتیی وەکو کۆمەڵە باندی مافیایی، بە نهێنیی لەژێرەوە بە صەفقاتی تیجاریی صەدان میلیۆن دۆلاریی و بگرە بیلیۆن دۆلاریی، عیزەتی سیاسیی و [illegible] سیاسییان، لەلایەن کوردایەتیی ئۆریجناڵەوە کڕدراوە و ناتوانن خاوەنی بڕیارێکی سیاسیی یەکلاکەرەوە بن. لە بەرامبەر ئەو هەموو سەرگەردانی، چەقبەستنە سیاسیی، ئیستیحمارییە کولتووریی و ئابوورییەدا، ئەی گۆڕان و قیادە سیاسییەکەی لە کوێدا وەستاون؟ ئەی تا کەی گەنجانی کوردستان و نەوەکانی ئایندە، یەخسیری ئەم کۆمەڵە مافیا سیاسیی و ئابوورییە بن؟ کارەسات ئەوەیە، بەشێکی زۆری ئەندام پارلەمان و راوێژکارەکانی گۆڕان، هێشتا چاویان لەوەیە پارتیی دڵی نەرم بێت و تەرانەکەیان کۆتایی پێبهێنن و بە شیرینیی و غەزوبەزی تاڵانییەکانی ناسیۆنالیزمی نەوت و غاز، ئاشت ببنەوە. ئایا بەڕاستیی، ئەمانە ماڵە گۆڕان و ئاڵوگۆڕی سیاسیین؟

قائیدی سیاسیی، بەتایبەتیی ئەگەر بەهۆی رووداوە سیاسیی و عەسکەرییەکانی کوردستانەوە، کاریزمایەکی سیاسیی و عەسکەریی پەیدا کردبێ، لەم کاتەدا نەتوانێ ئەم گەمە بشڵەقێنێ، نەتوانێ پاش ئەو هەموو ستەم و ناعەدالەتییە کۆمەڵایەتیی و چینایەتییە، پاش ئەو هەموو چەتەگەرییەی ناسیۆنالیزمی کوردایەتیی، پاش برسییکردنی بەبەرنامەو بەئەنقەستی خەڵکی کوردستان، ئەگەر نەیەوێت شتێک بکات، ئەی کەی دەیکات؟ ئێستا، گۆڕان بووە بە لەمپەرێک لەبەردەم ناڕەزایەتییەکانی خەڵکی کوردستاندا و ناهێڵێت، جامی غەضەبی خەڵک لێی بڕژێتەوە. ئەم هەلومەرجە سەختە ئابوورییە، بە رێکخستنەوەی ناوماڵی کوردیی و خەونی شاعیرانەی کوردایەتیی و قسەی نەجیبزادە سیاسییەکانی کورد ناکرێت، درێژەی هەبێت؟ گۆڕان و نەوشیروان موصطەفا، بە خۆیان بزانن یان خۆیانی لێ نەبان بکەن، بوونەتە لەمپەرێک لەبەرامبەر پەنگخواردنەوە و پیشخواردنەوەی صەدان هەزار گەنجی کوردستان. گۆڕان، بە درێژەدانی بەم بێدەنگییە و بەم خۆگونجاندنە لەگەڵ بەشێک لە تاجیرەکانی نەوت، خەونی جەماوەرێکی

بەرینی خەڵکی کوردستانی، بۆ گۆڕینی سیستەم و ناعەدالەتییە کۆمەڵایەتیی و ئابوورییەکان، نەک هەر راگرتووە، بەڵکو بە شێنەیی دەینێژێت. هەموو ئەم بێدەنگیی و غەمساردییەی گۆڕان، پەیامێکی روون و ئاشکرای بۆ دەیان هەزار گەنج، پێیە. ئەویش ئەوەیە دەبێ بیر لە سەردەمی پۆست گۆڕان بکرێتەوە. سیاسەت، چەند بۆ ئێستا دەکرێ، دەبێ ئەوەندەش بۆ ئاییندەی دوور و نزیک بکرێت. ناکرێت تا دەیان ساڵی تر، چەتەکانی کوردایەتیی، حوتەکانی دەوڵەتی کوردیی، درێژە بە دزیینی دەیان بیلیۆن دۆلاری سامانی نیشتمانیی بدەن!

لە کۆتاییدا، گۆڕان و یەکێتیی، ئەگەر بەڕاستیی ئیرادەی سیاسییان هەیە، دەتوانن پتر لە نیوەی ئابووریی کوردستان، سیاسەتی کوردیی، مەلەفە دیپلۆماسیی و تیجارییەکانی کوردستان لەدەست پارتیی دەربکەن. دیارە پێش هەموو شتێ، ئەستەمە، ئەم قیادە تیجاڕیی و قیادە میلیاردێرانەی یەکێتیی، ئەم جەرائەتە سیاسییەیان هەبێت و ئەمە بکەن. هاوکات ئەستەمە بەو قیادانەی گۆڕان و ئەو کادیرانەی گۆڕان بکرێ کە دەوڵەتی کوردیی و ئابووریی سەربەخۆی خێڵ، مەرجەعی ئابووریی و سیاسییانە(تەنانەت ئەگەر شەخصی نەوشیروان، خۆیشی بێت). هەموو ئەوانەی باسکران، بەو کەسانە دەکرێ کە تەجاوزی ئیستیحمارییە سیاسیی، فیکریی و کولتوورییەکانی کوردایەتییان کردبێت، تەجاوزی ناسیۆنالیزمی بیزنسیان کردبێت. بە فیکر و روئیای گەشەوە، بانگەوازی پاترێۆتیزمی ئابووریی شەفاف، دوور لە هەژموونی حیزب و مافیاکانی بکەن. ئەگەر، هەرکەسێک، هەر کادیر و مونەوەرێکی (یەکێتیی و گۆڕان)یش تەجاوزی ئەوانەیان نەکردبێ، باشترین، چاکترین و لێهاتووترین حیزب، بۆ کوردایەتیی، تەنیا و تەنیا پارتییە، بۆ ئەوەی بە یەکجاریی، سەنگەری بەرینی خەڵکی ناڕازیی کوردستان، لەسەنگەری مافیاکانی کوردایەتیی، جودا بێتەوە. ئەگەر هەر صەنعەتی کوردایەتیی بێت، ئەوە بە دەستی یەک و ئۆریجناڵ بیکەن(پارتیی)، زۆر باشترە بەدەستی دوو و سێ بکرێ. ئەوانەی دڵیان بە ئابووریی سەربەخۆ و دەوڵەتی رەیعیی خۆش بوو، یان هێشتا هەر لەو وڕێنانەدا دەژیەن، باشترە راستەوخۆ غوڵامی ئاغا بن، نەک بە دەستی دوو سێ، غوڵامی سەرکارەکانی ئاغا بن.